

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1977.

23 JUIN 1977

PROPOSITION

modifiant l'article 3
du Règlement de la Chambre.

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION SPECIALE
DU REGLEMENT ET DE LA REFORME
DU TRAVAIL PARLEMENTAIRE (1)

PAR M. VERHAEGEN.

MESDAMES, MESSIEURS,

La proposition modifiant l'article 3 du Règlement, et signée par tous les présidents des groupes, a été soumise à une discussion approfondie au sein de votre commission du règlement et de la réforme des travaux parlementaires. Elle a suscité les observations suivantes et a permis d'établir des principes explicitant la portée de la modification considérée.

Importance de la fonction de président de groupe.

L'importance de la fonction politique des présidents de groupe fait l'objet d'un commentaire suffisant dans

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Leburton.

A. — Membres : MM. Blanckaert, Bode, Claeys, d'Alcantara, Desmarets, Martens, Léon Remacle, Swaelen, Tanghe. — MM. Baudson, Boeykens, Brouhon, Deruelles, Geldolf, Marcel Remacle, Van Acker. — MM. Defraigne, Flamant, Grootjans, Knoops. — MM. Babylon, Baert. — M. Havelange.

B. — Suppléants : MM. Beauthier, Gheysen, Nothomb, Verhaegen, Verroken. — Mme Adriaenssens, MM. Mangelschots, Scokaert, Van der Biest. — MM. Bonnel, Pierard. — M. Mattheyssens. — M. Rouelle.

Voir :

23 (S. E. 1977) :

— N° 1 : Proposition.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1977.

23 JUNI 1977

VOORSTEL

tot wijziging van artikel 3
van het Reglement van de Kamer.

VERSLAG

NAMENS DE BIJZONDERE COMMISSIE
VOOR HET REGLEMENT
EN VOOR DE HERVORMING
VAN DE PARLEMENTAIRE WERKZAAMHEDEN (1)
UITGEBRACHT DOOR DE HEER VERHAEGEN.

DAMES EN HEREN,

Het door alle fractievoorzitters ondertekende voorstel tot wijziging van artikel 3 van het Reglement werd door uw commissie voor het reglement en voor de hervorming van de parlementaire werkzaamheden grondig besproken. Het gaf aanleiding tot de volgende opmerkingen en tevens tot vastlegging van principes die de toedracht van de voorgenoemen wijziging verduidelijken en verklaren.

Belangrijkheid van de functie van fractievoorzitter.

In de toelichting bij het voorstel wordt de belangrijkheid van de politieke functie van de fractievoorzitters genoeg-

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Leburton.

A. — Leden : de heren Blanckaert, Bode, Claeys, d'Alcantara, Desmarets, Martens, Léon Remacle, Swaelen, Tanghe. — de heren Baudson, Boeykens, Brouhon, Deruelles, Geldolf, Marcel Remacle, Van Acker. — de heren Defraigne, Flamant, Grootjans, Knoops. — de heren Babylon, Baert. — de heer Havelange.

B. — Plaatsvervangers : de heren Beauthier, Gheysen, Nothomb, Verhaegen, Verroken. — Mevr. Adriaenssens, de heren Mangelschots, Scokaert, Van der Biest. — de heren Bonnel, Pierard. — de heer Mattheyssens. — de heer Rouelle.

Zie :

23 (B. Z. 1977) :

— N° 1 : Voorstel.

les développements de la proposition. Votre rapporteur souligne d'ailleurs que l'existence des groupes politiques est, depuis 1962, consacrée officiellement par l'article 9 et 22 du Règlement.

L'un des auteurs de la proposition a remis ces éléments en lumière au cours de la séance de la commission.

Exposé introductif du président de la Chambre.

Le président souligne l'importance du rôle des présidents des groupes. Il estime, nécessaire de ce fait, d'assimiler ceux-ci aux vice-présidents, pour ce qui concerne le rang protocolaire et les divers problèmes matériels.

Ceci ne porte aucune atteinte aux tâches spécifiques des vice-présidents, lesquelles demeureront différentes de celles des présidents des groupes. Les prérogatives respectives sont d'ailleurs clairement définies. La complexité croissante des problèmes auxquels l'assemblée législative se trouve confrontée a rendu plus difficile, au fil des ans, le rôle des présidents des groupes.

Par souci de clarté, le président rappelle que les vice-présidents remplacent le président à la présidence de la séance publique de la Chambre ou de ses députations (art. 6 et 8 du Règlement), ils président les commissions permanentes (art. 12, n° 3 du Règlement), ils remplacent le président aux cérémonies officielles et ils nomment et révoquent le personnel, conjointement avec les secrétaires et les questeurs (art. 90 du Règlement).

Pour conclure, le président suggère que la Commission du Règlement propose à la Chambre de doter les présidents des groupes politiques d'un statut les assimilant aux vice-présidents, tout en précisant clairement que cette assimilation ne vaut pas pour les tâches spécifiques des vice-présidents telles qu'elles sont définies aux articles 6, 8, 12 et 90 du Règlement.

Le président estime que la proposition tendant à modifier l'article 3 devrait être complétée en ce sens.

Autonomie des deux Chambres.

La question a été posée de savoir s'il n'est pas souhaitable, conformément à un vœu déjà émis, que les Bureaux de la Chambre et du Sénat se consultent dans les questions importantes concernant les deux assemblées afin d'arriver à des solutions parallèles, sans pour autant porter atteinte à leur autonomie. Une solution parallèle du problème des présidents des groupes paraît en être un exemple typique.

La commission ne s'oppose pas à une telle consultation, mais est toutefois d'avis que la Chambre doit trouver sans tarder un statut pour les présidents des groupes politiques.

Assimilation des présidents des groupes aux vice-présidents des Chambres.

Un commissaire demande quel et le contenu que l'on désire accorder à cette assimilation : les présidents des groupes doivent-ils nécessairement faire partie du Bureau, ou bien une définition spéciale de leurs tâches spécifiques doit-elle être prévue au Règlement ?

Plusieurs membres soulignent le fait qu'il faut distinguer les tâches des vice-présidents de celles des présidents des groupes.

La discussion a fait ressortir clairement que les présidents des groupes ne désirent ni devenir président d'une commission, ni remplacer le président de la Chambre en diverses occasions, ni se mêler des nominations individuelles des membres du personnel.

zaam toegelicht. Uw verslaggever wijst er trouwens op dat sinds 1962 het bestaan van de politieke fracties officieel is ingebouwd in de artikelen 9 en 22 van het Reglement.

Tijdens de commissievergadering werd dit door een van de indieners van het voorstel nog eens extra belicht.

Inleidende toelichting van de voorzitter van de Kamer.

De voorzitter wijst eveneens op de belangrijke rol van de fractievoorzitters. Naar zijn oordeel brengt dit de noodzakelijkheid met zich op het stuk van de protocolaire rang en de diverse materiële problemen op gelijke voet te stellen met de ondervoorzitters.

Dit doet niets af aan de specifieke opdrachten van de ondervoorzitters, die uiteraard verschillend zullen blijven van de taken van de fractievoorzitters. Zij hebben trouwens elk een duidelijk afgelijnde taak te vervullen. De toenemende ingewikkeldheid van de problemen die zich aan de wetgevende vergadering stellen, hebben de rol van de fractieleiders met de jaren nog bemoeilijkt.

Ter verduidelijking herinnert de voorzitter er nog aan dat de ondervoorzitters de voorzitter vervangen om de openbare vergadering van de Kamer of haar afvaardigingen voor te zitten (artt. 6 en 8 van het Reglement); zij zitten de vaste commissies voor (art. 12, n° 3 van het Reglement), zij vervangen de voorzitter op officiële plechtigheden en benoemen en zetten het personeel af, samen met de secretarissen en de quaestoren (art. 90 van het Reglement).

Tot besluit geeft de voorzitter aan de commissie in overweging dat zij aan de Kamer voorstelt de voorzitters van de politieke fracties een statuut te geven dat hen gelijkstelt met de ondervoorzitters en dat daarbij duidelijk wordt bepaald dat de gelijkstelling niet geldt voor de specifieke taken van de ondervoorzitters zoals die omschreven zijn bij de artikelen 6, 8, 12 en 90 van het Reglement.

Volgens de voorzitter zou het voorstel tot wijziging van artikel 3 in die zin moeten worden aangevuld.

Autonomie van de beide Kamers.

De vraag werd gesteld of het, om in te gaan op een reeds eerder gedane suggestie, niet wenselijk is dat de Bureau's van de Kamer en Senaat in belangrijke aangelegenheden die de beide assemblées betreffen overleg plegen om tot gelijklopende regelingen te komen, zonder dat daarom afbreuk wordt gedaan aan hun autonomie. Een parallelle oplossing van het vraagstuk van de fractievoorzitters lijkt daarvan een treffend voorbeeld te zijn.

De commissie is niet gekant tegen een dergelijk overleg, maar oordeelt dat de Kamer zonder uitstel een status moet geven aan de voorzitters van de politieke fracties.

Gelijkstelling van de fractievoorzitters met de ondervoorzitters van de Kamers.

Een commissielid vraagt welke inhoud men aan deze gelijkstelling wenst te geven : moeten de fractievoorzitters noodzakelijkerwijze opgenomen worden in het Bureau, of moet voor hen een afzonderlijk specifieke taakomschrijving worden ingebouwd in het Reglement.

Verscheidene leden menen dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de taken van de ondervoorzitters en die van de fractievoorzitters.

Uit de bespreking blijkt duidelijk dat de fractievoorzitters geen voorzitter wensen te worden van een commissie noch de Kamervoorzitter bij diverse gelegenheden wensen te vervangen, noch zich te bemoeien met de individuele benoemingen van het personeel.

Les présidents des groupes désirent cependant participer activement à la gestion politique de la Chambre et avoir la possibilité d'émettre des avis sans voix délibérative lorsque des options importantes doivent être prises en ce qui concerne la structure administrative et politique du Parlement.

Le but de la présente proposition est clairement exposé par un membre qui insiste sur une meilleure institutionnalisation de l'actuelle fonction de président de groupe. Selon un autre membre cela ne devrait pas se réaliser comme dans d'autres organes, par une intégration dans un Bureau élargi, mais, au contraire, par une intégration dans le Bureau lui-même.

Etant donné que le texte de la proposition ne traduit pas clairement la manière de voir des membres de la commission, un membre a déposé l'amendement suivant :

L'article unique de la proposition de loi est complété par le texte suivant :

« ... sauf pour les tâches spécifiques définies aux articles 6, 8, 12 et 90. »

La mission des chefs de groupe sera ainsi mieux définie.

Un membre a demandé à ce propos s'il ne serait pas nécessaire de faire également référence aux autres articles du Règlement, dans lesquels il est question des vice-présidents.

Rang protocolaire et avantages matériels.

A la question d'un membre désireux de savoir comment seront fixés les règles protocolaires et les avantages matériels, il est répondu que ces deux problèmes ne doivent pas être réglés dans le cadre de la proposition, mais qu'ils le seront par le Bureau lui-même.

La commission a précisé expressément à ce propos que la fonction du chef de groupe est assimilée à celle des vice-présidents, et non pas à celle du premier vice-président.

Nomination des membres du personnel.

La question de savoir si les chefs de groupe interviendront dorénavant aussi dans la nomination des membres du personnel de la Chambre a évidemment été abordée. Référence a été faite à ce propos à la disposition explicite, contenue à l'article 90 du Règlement qui précise :

« Les employés et gens de service de la Chambre sont nommés et révoqués, à la majorité absolue, par le président, les vice-présidents, les secrétaires et les questeurs. »

De l'avis de l'un des auteurs de la proposition, il n'est jamais entré dans les intentions des chefs des groupes politiques d'intervenir dans les nominations. Il ne voit toutefois pas comment il serait possible — pratiquement — d'empêcher les chefs de groupes politiques, lorsqu'ils siègent au Bureau, de participer aux délibérations relatives aux nominations.

Un autre cosignataire estime que la nomination des membres du personnel n'a rien à voir avec les fonctions de chefs des groupes politiques, et que l'article 90 du Règlement confère d'ailleurs expressément au président, aux vice-présidents, aux secrétaires et aux questeurs la compétence en matière de nomination des membres du personnel. Toutefois, il estime, tout comme l'orateur précédent, qu'en pratique il sera malaisé d'en écarter les chefs de groupe.

De fractievoorzitters wensen echter wel actief deel te nemen aan het politiek beleid van de Kamer en de mogelijkheid te hebben om adviezen te geven zonder medebeslissende stem, wanneer belangrijke beslissingen moeten worden genomen voor de administratieve en politieke structuur van het Parlement.

De bedoeling van het voorstel wordt duidelijk uiteengezet door een lid dat aandringt op een betere institutionalisering van de huidige functie van de fractievoorzitters. Dit zou echter volgens een ander lid niet mogen gebeuren zoals bij andere organen door integratie in een uitgebreid Bureau, maar integendeel door integratie in het Bureau zelf.

Aangezien de tekst van het voorstel de zienswijze van de commissieleden niet duidelijk weergeeft, wordt door een lid volgend amendement ingediend :

Het enig artikel van het wetsvoorstel wordt aangevuld met de volgende tekst :

« ... behalve wat de specifieke taken betreft omschreven bij de artikelen 6, 8, 12 en 90. »

Daardoor wordt de taak van de fractieleiders beter omschreven.

In dit verband vraagt een lid of het niet nodig is ook te verwijzen naar de andere artikelen van het Reglement die handelen over de ondervoorzitters.

Protocolaire rang en materiële voordelen.

Op de vraag van een lid hoe de protocolaire regeling en de materiële problemen voor de fractieleiders zullen worden vastgelegd, wordt geantwoord dat beide problemen niet geregeld moeten worden door het voorstel, maar door het Bureau zelf.

In dit verband geeft de commissie als haar uitdrukkelijke mening te kennen dat de functie van fractieleider gelijkgesteld wordt met die van ondervoorzitter, maar niet met de functie van de eerste ondervoorzitter.

Benoeming van het personeel.

Uiteraard rees de vraag of de fractievoorzitters voortaan ook betrokken zullen worden bij de benoeming van de personeelsleden van de Kamer. Daarbij werd gewezen op de formele bepaling van artikel 90 van het Reglement :

« De beambten en het dienstpersoneel van de Kamer worden, bij volstrekte meerderheid, benoemd en afgezet door de voorzitter, de ondervoorzitters, de secretarissen en de quaestoren. »

Volgens een indiener van het voorstel was het nimmer de bedoeling van de fractievoorzitters bij de benoemingen te worden betrokken. Toch zag hij niet in hoe men de fractievoorzitters — wanneer zij zitting hebben in het Bureau — praktisch zal beletten deel te nemen aan de beraadslagingen over benoemingen.

Een ander medeondertekenaar oordeelt dat de benoeming van het personeel niets te maken heeft met de functies van de fractievoorzitters en dat artikel 90 van het Reglement de bevoegdheid tot het benoemen van het personeel trouwens uitdrukkelijk verleent aan de voorzitter, de ondervoorzitters, de secretarissen en de quaestoren. Zoals de vorige spreker meent hij nochtans ook dat de fractievoorzitters bezwaarlijk geweerd zullen kunnen worden.

Un autre cosignataire estime que les présidents des groupes « doivent pouvoir se concerter au sein du Bureau au sujet de problèmes importants en vue de contribuer à l'amélioration de l'équipement du Parlement ».

Il est admis en conclusion que la gestion administrative demeure confiée au Bureau tel qu'il est actuellement constitué, tandis que les présidents des groupes seront associés à la gestion politique de la Chambre, ce qui signifie donc qu'ils n'interviendront pas dans la nomination individuelle des membres du personnel mais seront toutefois consultés, sans avoir voix délibérative, au sujet d'options importantes relatives à la structure générale et au fonctionnement de la Chambre.

Définition d'un groupe politique au sens de la proposition.

Un membre critique le fait qu'un groupe devrait compter 12 membres au moins pour que son président bénéficie de l'assimilation prévue.

A cela, il est répondu que la proposition entraîne, pour la Chambre, d'importantes répercussions politiques et matérielles, ce qui justifie le minimum de membres tel qu'il est prévu, mais que ce nombre pourrait être modifié ultérieurement si l'évolution politique des groupes politiques le justifiait.

Votes.

Le texte de la proposition, amendée et figurant ci-après, est adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
G. VERHAEGEN.

Le Président,
E. LEBURTON.

TEXTE ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Article unique.

L'article 3 du règlement de la Chambre est complété par un n° 3 rédigé comme suit :

« 3. Le Bureau est complété par les présidents des groupes » reconnus en application de l'article 9, pour autant que » ces groupes comptent un minimum de 12 membres. Les » présidents des groupes sont assimilés aux vice-présidents » de la Chambre, sauf en ce qui concerne les tâches spécifiques définies aux articles 6, 8, 12 et 90. »

Een andere medeondertekenaar meent dat de fractievoorzitters over belangrijke problemen in het Bureau overleg moeten kunnen plegen, met de bedoeling een betere uitrusting van het Parlement te helpen bevorderen.

Tot besluit wordt aangenomen dat het administratieve beheer toevertrouwd blijft aan het Bureau zoals het thans is samengesteld, terwijl de fractievoorzitters betrokken zullen worden bij het politieke beheer van de Kamer, wat dus betekent dat zij zich niet bemoeien met de individuele benoeming van de personeelsleden, doch wel geraadpleegd zullen worden voor belangrijke politieke opties in verband met de algemene structuur en de werking van de Kamer, echter zonder medebeslissende stem.

Definitie van een fractie in de zin van het voorstel.

Door een lid wordt kritiek uitgebracht op het feit dat een fractie minstens 12 leden moet tellen om haar voorzitter de bedoelde gelijkstelling te verlenen.

Hierop wordt geantwoord dat het voorstel belangrijke politieke en materiële gevolgen heeft voor de Kamer, hetgeen het voorziene minimum aantal leden verantwoordt, maar dat in de toekomst dit cijfer kan gewijzigd worden indien de politieke evolutie van de fracties zulks wettigt.

Stemming.

De tekst van het voorstel, zoals het hieronder in zijn gewijzigde vorm is opgenomen, wordt eenparig aangenomen.

De Rapporteur,
G. VERHAEGEN.

De Voorzitter,
E. LEBURTON.

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Enig artikel.

Artikel 3 van het reglement van de Kamer wordt aangevuld met een n° 3, luidend als volgt :

« 3. Het Bureau wordt aangevuld met de voorzitters van » de overeenkomstig artikel 9 erkende fracties, voor zover » deze minstens 12 leden tellen. De fractievoorzitters worden » gelijkgesteld met de ondervoorzitters van de Kamer, » behalve wat betreft de specifieke taken omschreven in de » artikelen 6, 8, 12 en 90. »